

Zdjęcie z zasobów OrtoCentrum

*Dobra proteza
daje szansę
na aktywność
w każdym wieku*

PRACOWNIE PROTETYKI KOŃCZYN

- 📍 ŚWIEBODZIN - ul. Łąki Zamkowe 12
- ☎ Pracownia: 68 458 05 50
- ☎ Sklep: 664 463 407
- ☎ Wypożyczalnia łożek ortopedycznych:
570 509 222

SKLEPY ORTOPEDYCZNE

- 📍 ZIELONA GÓRA - ul. Wazów 6A
PARKING PRZY URZĘDZIE MIASTA
- 📍 ŚWIEBODZIN - ul. Łąki Zamkowe 12

Po amputacji

poradnik pacjenta

PRACOWNIE PROTETYKI KOŃCZYN

- 📍 **ŚWIEBODZIN - ul. Łąki Zamkowe 12**
- ☎ **Pracownia: 68 458 05 50**
- ☎ **Sklep: 664 463 407**
- ☎ **Wypożyczalnia łóżek ortopedycznych:
570 509 222**

SKLEPY ORTOPEDYCZNE

- 📍 **ZIELONA GÓRA - ul. Wazów 6A**
PARKING PRZY URZĘDZIE MIASTA
- 📍 **ŚWIEBODZIN - ul. Łąki Zamkowe 12**

➤ Szanowni Państwo

Prezentujemy Państwu krótki poradnik dla pacjenta po amputacji kończyny dolnej. Zawarliśmy w nim porady ułatwiające przygotowanie do zaopatrzenia w protezę ortopedyczną. Doświadczony zespół naszej pracowni umożliwi Państwu efektywną diagnozę, szybką realizację zaopatrzenia i indywidualne wsparcie specjalistów medycznych, np. ortopedii, ortopedii dziecięcej, rehabilitacji i fizjoterapii. Pozwoli to na szybkie, racjonalne dostosowanie zaopatrzenia do Państwa potrzeb i możliwości.

➤ Przygotowanie do zaopatrzenia

Po zdjęciu szwów, o ile stan kikuta i wskazania lekarza na to pozwalają, należy skontaktować się z firmą protetyczną, by protetyk ocenił stan kikuta i pomógł dobrać odpowiednie zaopatrzenie.

Dobór protezy jest uzależniony od wielu czynników, np. przyczyn amputacji, wysokości amputacji, stanu zdrowia i trybu życia pacjenta oraz od możliwości finansowania zaopatrzenia. Takiej oceny może dokonać technik firmy protetycznej posiadający praktyczną wiedzę o potrzebach amputanata i aktualnych rozwiązaniach w dziedzinie techniki ortopedycznej. Satisfakcjonujące zaopatrzenie w protezę ortopedyczną może być przygotowane jedynie w dobrze przystosowanej pracowni. Jest to wymóg zawarty w kontrakcie NFZ.

Proteza podudzia na komponentach firmy Ossur

Etapy protezowania

Proteza tymczasowa. Pierwszą protezą, którą pacjent użytkuje po amputacji, przez około pół roku, jest tak zwana proteza tymczasowa. Czas użytkowania uwarunkowany jest aktywnością pacjenta i postępami w rehabilitacji. Protezę tymczasową możemy wykonać od razu na komponentach docelowych. Umożliwia to pacjentowi szybsze przystosowanie się do ich specyfiki. Szczegóły doboru komponentów ustalane są indywidualnie dla każdego w pracowni ortopedycznej.

Proteza ostateczna (definitywna) projektowana jest po ustabilizowaniu zmian obwodowych kikuta. Jej elementy dobierane są indywidualnie. Zależy to od wieku, aktywności fizycznej, rodzaju wykonywanej pracy, hobby, uprawianego sportu a także środków, które możemy przeznaczyć na ponadstandardowe komponenty poza limitem NFZ oraz od indywidualnych preferencji pacjenta.

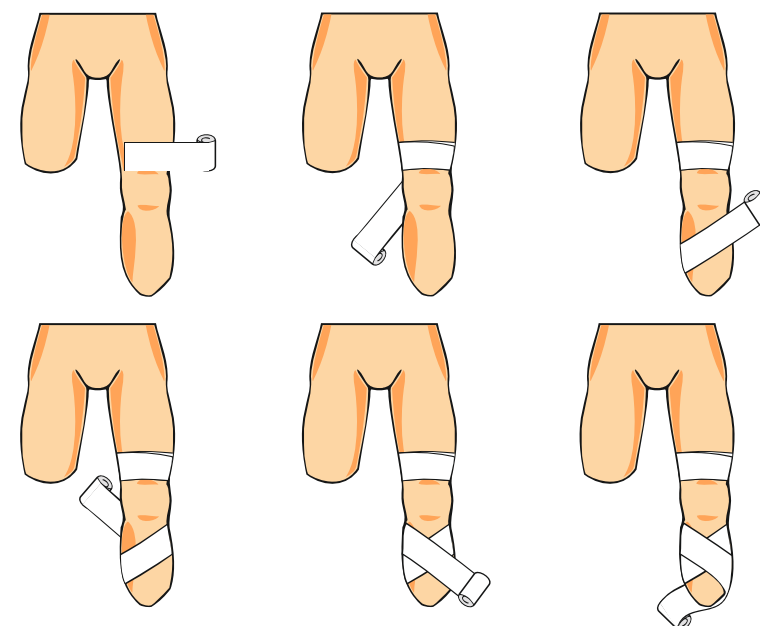
Przygotowanie do oprotezwania

Zanim jednak dopasujemy protezę niezbędne są zabiegi przygotowujące kikut. Zwykle przebiega to w kilku etapach:

- ▶ kompresowanie, czyli najczęściej bandażowanie kikuta w celu zmniejszenia obrzęku i złagodzenia często występujących bólów fantomowych. Kompresowanie można podtrzymywać przez okres kilku tygodni po odbiorze protezy. Zamiast bandażowania w naszej firmie zaleca się pończochy kompresyjne, które ułatwiają i skracają proces formowania kikuta.
- ▶ wieloetapowe hartowanie kikuta, najlepiej pod nadzorem doświadczonego fizjoterapeuty, przygotowujące do obciążeń występujących w leju protezowym

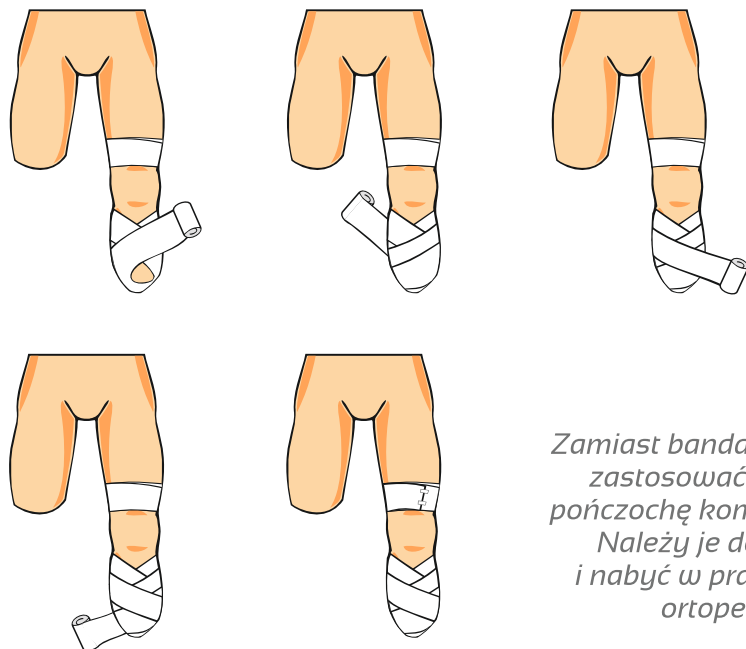
Kompresowanie

Po wyleczeniu rany pooperacyjnej niezbędnym zabiegiem jest kompresowanie kikuta za pomocą bandaża elastycznego lub specjalnej pończochy kompresyjnej. Rodzaj i szerokość bandaża może zalecić lekarz lub fizjoterapeuta. Poniżej przedstawiamy etapy bandażowania przy amputacji podudzia.

Bandażowanie kikuta podudzia

Bandażowanie kikuta podudzia (c.d.)

Zamiast bandaża można zastosować specjalną pończochę kompresyjną. Należy je dopasować i nabyć w pracowniach ortopedycznych.

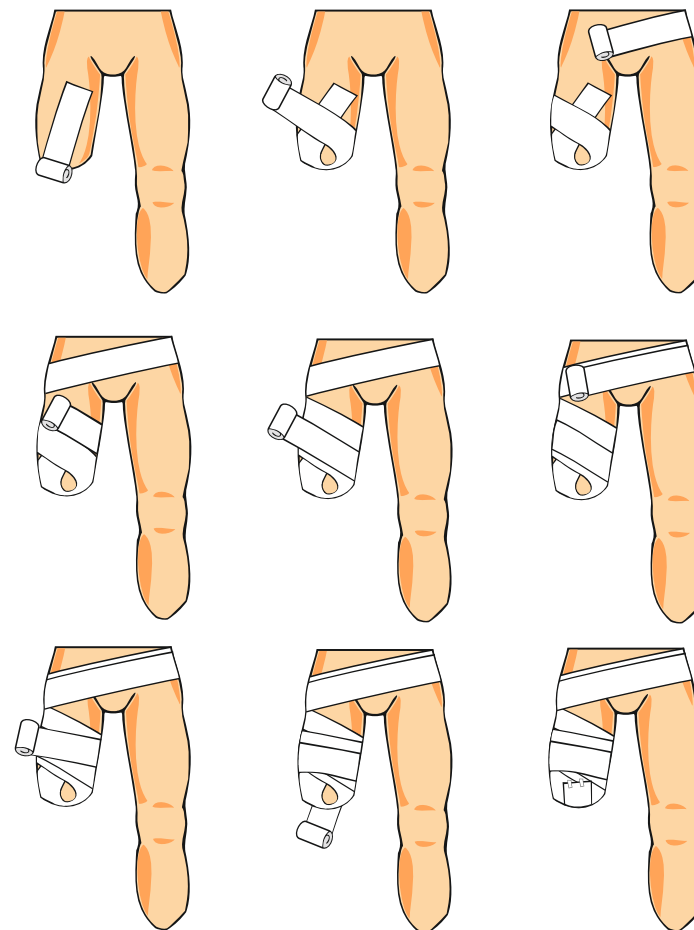
Kompresowanie kikuta podudzia

Kompresowanie kikuta podudzia za pomocą bandażu elastycznego zaczynamy od umocowania oplotu na udzie. Następnie przechodzimy na kikut podudzia formując kłos: wzajemnie przeplatające się sploty. Kończymy bandażowanie nad kolaniem, gdzie mocujemy koniec bandaża.

W zależności od przyczyn amputacji, stanu kikuta i zaleceń lekarskich, czas stosowania kompresji jest różny. Z reguły kompresja powinna być utrzymywana jak najdłużej, z przerwami na niezbędne zabiegi toaletowe, hartowanie kikuta, i pielęgnację.

Nawet podczas użytkowania protezy tymczasowej warto przez kilka tygodni stosować kompresowanie. Ułatwia to szybsze ustabilizowanie obwodów, co pozwoli optymalnie dobrać protezę definitywną.

Bandażowanie kikuta uda

Kompresowanie kikuta uda

Kompresowanie kikuta uda zaczynamy od zamocowania pierwszego oplotu na biodrach. Następnie schodzimy na kikut uda tworząc plecionkę w kształcie kłosa. Kończymy przypinając koniec bandaża do pierwszych oplotów na biodrach. Z uwagi na większą niż w przypadku kompresji kikuta podudzia trudność bandażowania i utrzymania splotu, wskazane jest stosowanie specjalnej, indywidualnie dobranej pończochy kompresyjnej. Pończochy takie możemy nabyć wyłącznie w pracowni ortopedycznej. W naszej pracowni są one refundowane ze środków NFZ na podstawie zlecenia na pończochy kikutowe.

Hartowanie kikutu

Przykładowe czynności hartujące. Wszystkie czynności należy najpierw przećwiczyć pod kierunkiem fizjoterapeuty. Hartowanie kikutu ma na celu poprawę krążenia, zmniejszenie dolegliwości bólowych oraz przygotowanie do zaopatrzenia i użytkowania protezy. Hartowanie należy zacząć po wyleczeniu rany pooperacyjnej. Początkowo można delikatnie dotykać i pocierać kikut, następnie przez lekkie masowanie stopniowo zwiększać nacisk. Po jakimś czasie przechodzimy do masażu z rozcieraniem, ugniataniem i oklepywaniem. Można stosować pocieranie ręcznikiem frotte lub szczotką.

Równolegle warto kilka razy dziennie stosować naprzemienny prysznic zimną i ciepłą wodą, co pobudza krążenie poprawiając ukrwienie tkanek oraz włączyć próby opierania kikutu o podłoże zwiększając stopniowo siłę nacisku.

W dobrej protezie można pracować i uprawiać sport

Zdjęcia z zasobów OrtoCentrum

Terapia ułożeniowa

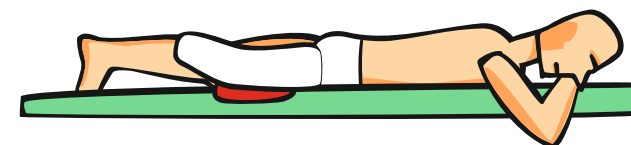
Ćwiczenia i terapia ułożeniowa. Zanim przystąpimy do ćwiczeń, zaraz po amputacji należy podjąć działania zapobiegające powstawaniu przykurczów.

Najprostsze elementy tak zwanej terapii ułożeniowej polegają w przypadku amputacji podudzia na zapobieganiu ułożenia ze zgiętym stawem kolanowym jak na rysunku poniżej.

W przypadku amputacji w obrębie uda zapobiegamy przykurczowi zgięciowo odwiedzeniowemu w stawie biodrowym z rotacją zewnętrzną przez leżenie na brzuchu z woreczkiem piasku lub wałkiem blokującym odwodzenie kikutu.

Terapia ułożeniowa przy amputacji w obrębie podudzia (przykład).

Terapia ułożeniowa przy amputacji w obrębie uda (przykład).

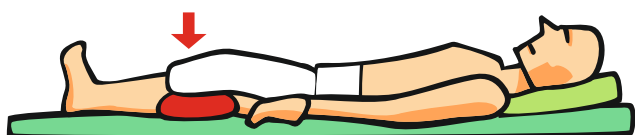
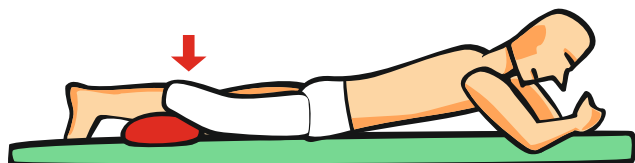
Ćwiczenia

Ćwiczenia oprócz ogólnego wzmocnienia i poprawy wydolności organizmu zapobiegają powstawaniu przykurczów, utrzymują ruchomość stawów, przyspieszają redukcję obrzęków i powrót pacjenta do aktywności. Najskuteczniejsze ćwiczenia pomogą dobrać fizjoterapeuci. Ważne jest, by ćwiczyć regularnie, ponieważ może to znacznie ułatwić korzystanie z protezy.

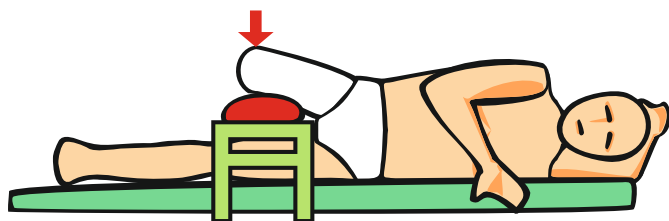
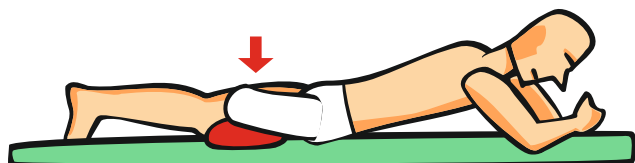
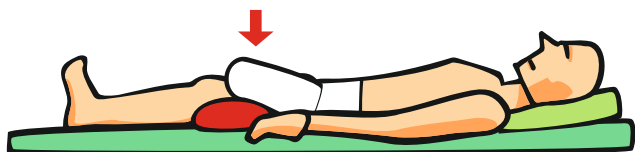
c.d. str. 10

Ćwiczenia *(ciąg dalszy ze str. 9)*

Ćwiczenia przy amputacji w obrębie podudzia.

Ćwiczenia przy amputacji w obrębie uda.

Bardzo ważna jest konsekwencja i wytrwałość w ćwiczeniach.

Dofinansowanie

Narodowy Fundusz Zdrowia przeznacza środki na standardowe zaopatrzenie ortopedyczne pacjenta po amputacji. Gdzie trzeba się zwrócić i w jakiej kolejności, by je uzyskać? Procedura uzyskania dofinansowania wygląda obecnie następująco:

- ▶ Lekarz pierwszego kontaktu wypisuje skierowanie do lekarza specjalisty
- ▶ Lekarz specjalista (ortopeda, chirurg, lekarz rehabilitacji medycznej) wystawia zlecenie na zaopatrzenie ortopedyczne (kody poniżej)
- ▶ Wojewódzki oddział Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) potwierdza zlecenie.
- ▶ Pracownia ortopedyczna realizuje zlecenie

Dodatkowe dofinansowanie

Jeśli chcemy podwyższyć standard zaopatrzenia, warto wystąpić o dodatkowe dofinansowanie na ten cel. Można je uzyskać między innymi z następujących źródeł:

- ▶ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS)
- ▶ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)
- ▶ Organizacje Pożytku Publicznego, np. fundacje.

Wybrane kody NFZ

- B.004 Proteza tymczasowa podudzia
- B.008 Proteza ostateczna modułarna podudzia
- B.006 Proteza ostateczna modułarna podudzia z tuleją udową
- C.012 Proteza tymczasowa w obrębie uda
- C.014 Proteza ostateczna modułarna w obrębie uda
- P.107 Pończochy kikutowe po amputacji w obrębie podudzia
- P.108 Pończochy kikutowe po amputacji w obrębie uda